

1848 er stegen fra 2,227,235 Kr. 11 Øre til 9,025,932 Kr. 74 Øre. Det er altsaa en meget betydelig Stigning af Formuen, og det synes mig derfor lidt besynderligt at sige, at man ikke vil give en Bevilling af 25,400 Kr. til et Formaal ved selve Akademiet, som er saa nødvendigt, at der ikke er mange Kommuner, som vilde hyde nogen af deres Skoler en saadan Skolegaard til Eleverne, som de have der nede. Jeg vil dog derfor nok først se det, inden jeg tror det, at man, efter at man i Fjor har anmodet om en Nedsættelse og i Aar har faaet den, yderligere vil indstille til Tinget en Forkastelse af dette Forslag.

Der er en anden Ting, som jeg med det samme vil tale om vedrørende Sorø Akademi, fordi det jo ogsaa har været fremme her ved 2den Behandling af Ordføreren og er nævnt af Ordføreren, og det var ogsaa fremme ved 1ste Behandling. Det er Hovedgaarden Nordruplunds Udstykning. Sorø Akademi har i 1825 maattet overtage Hovedgaarden Nordruplund sammen med et Par Kirker. Som ærede Medlemmer vide, havde vort Landbrug — ja, ogsaa andre Næringsveje — i Begyndelsen af forrige Aarhundrede en meget trykket Stilling, men navnlig i 20erne, 1825—26, blev det saa galt, at mange ikke kunde betale deres Skatter, og mange Gaarde bleve i Virkeligheden den Gang solgte for Skatterne og derefter overtagne af Staten. Jeg skal blot minde om, hvorledes Staten har Bølgildgaard i Jylland, som nu er Opdragelsesanstalt, jeg skal minde om, hvorledes man maatte overtage den for Skatterne og for nogle paaløbne Restancer. Ligeledes maatte Sorø Akademi overtage Gaarden Nordruplund for en Prioritet, som den havde staaende deri, og Akademiet har saa haft Gaarden siden 1825. Akademiet har dels selv drevet den, dels har det bortforpagtet den, dels atter maattet overtage dens Drift. Jeg skal nu ikke komme ind paa, hvorledes det er gaaet med denne Gaard hele Tiden i dette Tidsrum, men jeg skal blot nævne, at for nogle Aar siden maatte Akademiet overtage Gaarden paa ny, og de, som have siddet i Finansudvalget, vide jo, hvorledes vi Gang efter Gang maatte nedsætte Forpagtningsafgiften, fordi Forpagteren ikke kunde klare sig, og endelig gik Forpagteren fra, han kunde til Slutning slet ikke klare sig, og vi maatte da overtage Gaarden. Og det gik her, som det i Almindelighed gaar, naar man overtager en Gaard, at Gaarden ikke var

i den bedste Stand, da Akademiet overtog den, og det kostede ikke saa ganske faa Penge at sætte Gaarden i en virkelig god Driftsstand baade med Hensyn til Besætning, Inventar og deslige, saaledes at vi efter Overtagelsen havde et Underskud paa Gaarden af 40,000 Kr. saa vel. Det er nu lykkedes i de faa Aar siden 1896 at faa afbetalt disse 40,000 Kr., saaledes at der nu ikke er nogen Gæld nede paa Gaarden, det er afbetalt alt sammen, og nu kan Gaarden give Overskud. Vi have allerede tidligere udstykket noget af Gaarden. For nogle Aar siden talte vi i Finansudvalget om at udstykke noget af denne Gaard, og der blev truffet en Overenskomst med den daværende Minister om en saadan Udstykning. Kommunen dernede sætter Pris paa, at Udstykningen, naar en saadan foretages, sker efterhaanden, og at man ikke faar altfor mange Parceller og Smaahuse dernede paa en Gang. Det, man da traf Overenskomst om at udstykke, var en Parcel, som hed Skætholmen, som bestod af 64 Tdr. Land, og Udstykningsvilkaarene vare disse, at der paa hver Td. Land skulde lægges en aarlig Afgift af $\frac{1}{2}$ Td. Byg som fast Arvefæsteafgift; Jorden skulde udstykkes til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte; foruden Bygafgiften skulde der betales en Købesum. Arealet blev udparcelleret i 7 Parceller, nemlig 1 paa 4 Tdr. Land, 2 paa hver ca. 6 Tdr. Land, 1 paa ca. 8 Tdr. Land, 2 paa ca. 10 Tdr. Land og 1 paa $19\frac{1}{2}$ Td. Land. Der blev, som sagt, Enighed om dette; Parcellerne bleve udbudte til Auktion og ogsaa bortsolgte til en Pris, som varierede fra 250 Kr. pr. Td. Land for den daarligste Del af Jorden til 308 Kr. for den bedste Del af Jorden. Parcellerne ere senere blevne bebyggede. I Parentes maa jeg bemærke, at det ikke er saa udmærket god Jord i det hele taget, der ligger til Nordruplund, og Skætholmen havde en Matrikeltakst af gennemsnitlig 8. Men der har altsaa været Enighed fra alle Sider, og der har ikke i den Henseende været klaget, mig bekendt fra nogen Side. Nu traf det sig i Efteraaret, at Udbygningerne paa Gaarden brændte, og det Spørgsmaal kom naturligt under Overvejelse, om man ikke skulde benytte Lejligheden til en videre Udstykning. Det var det, jeg udtalte mig om ved 1ste Behandling, idet man mente at kunne gaa frem paa den Maade, at man udlagde en Del til Græs, ikke byggede saa meget op og saa udparcellerede og udstykkede efterhaanden, som der meldte sig Købere. Dette har jeg talt med Fi-